

ORGANISACE SPOJENÍ V MECHANISOVANÉ DIVISI ZASAZENÉ V RÁMCI ARMÁDNÍHO SBORU DO BOJE PŘI PRŮLOMU TAKTICKÉ HLOUBKY OBRANY NEPŘÍTELE

Podplukovník Jaroslav Vančura

Zkušenosti z Veliké vlastenecké války ukazují, že soudobé útočné operace začínají obvykle průlomem silně vybudované obrany nepřitele, která je nejmohutněji opevněna a nejhustěji nasycena palebnými prostředky a živou silou ve své taktické hloubce. Stupeň vybudování, hustota zbraní a hloubka učlenění taktické obrany ve svém vývoji neustále narůstaly. Tím také vzrůstala úloha armádních sborů prvního sledu armády, které mají ovládnout taktickou hloubku obrany nepřitele během prvního dne operace.

Aby mohly armádní sbory prvního sledu úspěšně a včas splnit tento úkol, byla do jejich bojové sestavy včleněna mechanisovaná divise, která podstatně zvýšila údernou sílu a spád útoku armádního sboru. Vysoká pohyblivost mechanisované divise zabezpečuje armádnímu sboru provedení překvapujícího úderu, včasné zesilování úderu z hloubky a rozvinutí úspěchu.

Ráz soudobého boje však vyžaduje, aby zasazení mechanisované divise do boje bylo pečlivě organizováno a po všech stránkách zabezpečeno. Klade však také vysoké požadavky na dokonalé organizování a zabezpečení velení a spojení.

1. Zvláštnosti velení a spojení v mechanisované divisi

Zvláštnosti velení a spojení v mechanisovaném vojsku jsou dány jeho značnou pohyblivostí. Proto se musí činnost velitelů a štábů mechanisovaného vojska vyznačovat rychlostí, iniciativou a rozhodností.

Velitel mechanisované divise se v boji přesunuje s operační skupinou svého štábu v bojové sestavě mechanisované divise a řídí boj osobně a prostřednictvím svého štábu.

Náčelník štábu mechanisované divise je s ostatními důstojníky štábu a s pojiťky na velitelském stanovišti, které se přemísťují podle předem zpracovaného a schváleného plánu. Souhlas k přemístění velitelského stanoviště vyžaduje velitel (v jeho zastoupení náčelník štábu) v nadřazeném štábu.

K pozorování bojiště jsou u mechanisovaného vojska zřizovány technické pozorovatelné, kterým velí důstojník štábu. Zřizují se hlavně u nižších jednotek, jejichž pásmo činnosti lze z pozorovatelné přehlednout, a přemísťují se po spojovací ose.

Nepřetržitosti řízení boje se dosáhne správnou organizací a přesnou prací spojení, které musí zabezpečovat pružnost velení a součinnost jak uvnitř mechanisované divise, tak i mechanisované divise s pěšími divisemi armádního sboru, mechanisovanými divisemi sousedních armádních sborů, armádní rychlou skupinou a jinými druhy vojsk, zvláště s letectvem. Organizace spojení musí být jednoduchá, spolehlivá a musí odpovídat zámyslu velitele, plánu provedení boje a bojové sestavě jednotek.

Zvláštnost spojení v mechanisované divisi záleží v tom, že se usku-
tečňuje za rychle se měnící situace, za rychlého přemísťování jednotek,
velitelů a jejich štábů.

Proto je třeba širokého manévru všemi druhy pojiček, zřizování a
neustálá reorganizace spojovacích sítí podle vývoje boje.

Náčelníci všech stupňů musí si vytvořit a neustále udržovat
silnou zálohu spojovacích sil a prostředků.

Všichni velitelé a jejich štáby jsou povinni učinit nejrozhodnější opa-
tření k zabezpečení trvalého a nepřetržitého spojení za všech bojových
situací, jsou povinni dokonale znát zásady organizace spojení, takticko-
technické vlastnosti pojiček a způsoby jejich praktického využití v boji
a vydávat potřebné pokyny svým náčelníkům spojení.

Hlavní pojička mechanisované divise jsou: radio, pohyblivá pojička
a styční důstojníci.

Nejlepším způsobem spojení je však osobní styk velitelů a všichni
velitelé ho mají, dovolí-li to bojová situace, co nejvíce používat.

Velkou pozornost je třeba věnovat zvláště organizaci radiového
spojení.

Radiového spojení se nepoužívá jen v době přesunů a soustřeďování.
Na pochodů mohou vysílat jen radiové stanice pro spojení s leteckým
a pozemním průzkumem a radiové stanice hlásné služby.

V boji se dávají povely v mechanisované divisi a v nižších jednotkách
zpravidla v otevřené řeči, při čemž se názvy jednotek, jména a funkce
velitelů a pojmenování terénních předmětů kodují.

Jinak se velí radiem kodované pomocí hovorových tabulek, tabulek
signálů a kodované mapy.

Velitel mechanisované divise je vybaven osobní radiovou stanicí, kte-
rou je na heslo oprávněn vstupovat do všech radiových sítí své jednotky
a je povinen ji mít neustále u sebe.

Linkových pojiček se užívá u mechanisované divise v prostoru sou-
střeďení, denního odpočinku, ve vyčkávacím postavení a v boji po sesed-
nutí motorisované pěchoty s vozidel.

Vybudování linkového spojení musí však být vždy předem plánováno,
síly a prostředky musí být rozestaveny u obsluhovaných útvarů a vždy
připraveny rozvinout v nejnütnější míře linkové spojení.

Důležitá pojička v mechanisované divisi jsou pohyblivá pojička (moto-
cykly, auta, obrněná auta, obrněné transportéry, tanky). Na nich spo-
čívá, zejména při zákazu radiového provozu, největší tíha spojení.

Signálních prostředků (raket, dýmů, terčů) se používá jako zdvojení
jiných pojiček převážně ke spojení součinnostnímu, zvláště na stupni četa,
rota a prapor.

Zvukových signálů se používá k vyhlásování různých druhů poplachů,
nejsou-li osádky ve vozidlech.

Všechny spojovací vozy, zvláště pak vozy styčných důstojníků, musí
být zvlášť označeny a mají přednostní právo na komunikacích a při před-
jíždění proudů. Mohou se pohybovat i proti proudu a musí jim být po-
skytnuta každá pomoc.

2. Plánování a organizace velení a spojení

Velitel a štáb mechanisované divise dostanou podklady pro plánování
a organizaci bojové činnosti mechanisované divise pro zasazení do boje
(předběžné rozkazy a rozhodnutí velitele armádního sboru) zpravidla
v době, kdy jednotky jsou ještě v prostoru soustřeďení.

Štáb mechanisované divise musí proto podle rozhodnutí velitele napláňovat a zorganizovat:

- přesun mechanisované divise z prostoru soustředění do prostoru vyčkávacího,
- přesun mechanisované divise na čáru zasazení,
- zasazení mechanisované divise do boje,
- boj mechanisované divise v hloubce,
- velení, spojení, bojové a materiální zabezpečení na celou dobu bojové činnosti.

Na plánování a organizaci spojení se podílejí velitel mechanisované divise, náčelník štábu mechanisované divise a náčelník spojení mechanisované divise. Velitel mechanisované divise řídí spojení jen všeobecně. Kdýž organizuje boj, stanoví způsob velení a rozmístění velitelských stanovišť.

Kdýž je to podle situace nutné, vyslechne návrhy náčelníka spojení na organizaci spojení. V některých případech stanoví velitel mechanisované divise náčelníku spojení osobně úkoly k organizování spojení a vyslechne i hlášení o spojovacím plánu. Aby mohl správně klást úkoly, musí znát rozsah práce náčelníka spojení, systém organizování spojení, takticko-technické vlastnosti pojittek, základní kalkulační normy a způsob použití spojovacích jednotek.

Funkcionářem, který plně odpovídá za organizaci a nepřetržitost spojení mechanisované divise, je náčelník štábu. Je povinen seznámit náčelníka spojení včas s úkoly mechanisované divise, v potřebném rozsahu se zámyslem velitele stanovit mu úkoly pro organizaci spojení a seznamovat ho včas s předpoklady a úmysly velitele, které si mohou vyžádat změny nebo doplnění v soustavě spojení. Náčelník štábu je oprávněn nařizovat zákaz nebo omezení provozu na technických pojítkách a určuje, které osoby jsou oprávněny technických pojítek používat. Náčelníka štábu ve věcech spojení zastupuje náčelník spojení.

Náčelník spojení řídí přímo spojení mechanisované divise. Je plně odpověden za správnou a včasnou organizaci spojení, za jeho nepřetržitou činnost a za včasnou dopravu všech rozkazů a hlášení. Po odborné stránce je podřízen náčelníkovi spojení armádního sboru. Je mu podřízen spojovací prapor mechanisované divise. Po odborné stránce jsou mu podřízeni náčelník spojení velitele dělostřelectva, náčelníci spojení všech podřízených útvarů a jejich spojovací jednotky.

Pracuje v těsné součinnosti s odděleními štábu, s veliteli a náčelníky druhů vojsk a služeb.

Podklady ke své práci získává:

- z rozhodnutí velitele,
- z pokynů náčelníka štábu pro spojení,
- z výpisu z nařízení pro spojení a radiové spojení náčelníka spojení armádního sboru,
- ze stávající situace spojovacích sil a prostředků.

Jakmile je náčelník štábu informován velitelem o úkolu mechanisované divise a o zámyslu velitele, informuje náčelníka spojení a zároveň mu nařídí, kdy mu má přednést informační zprávu.

Náčelník spojení si upřesní stav a pohotovost spojovacích sil a prostředků, vydá (bude-li toho třeba) předběžná nařízení a zabezpečí prostředky k rychlému odeslání předběžných nařízení a rozkazů štábu. Prostuduje výpis z nařízení pro spojení náčelníka spojení armádního sboru (jestliže jej již obdržel), provede rozbor nepřítele, vlastních vojsk, spojo-

vacích sil a prostředků, terénu, počasí a času, které má k zabezpečení spojení k dispozici.

Ujasní si, co je třeba provést k zabezpečení nepřetržitého spojení v jednotlivých údobích bojové činnosti, ujasní si potíže, které se mu při tom vyskytnou a jak je překonat.

Výpis z nařízení pro spojení náčelníka spojení armádního sboru zpravidla obsahuje:

- umístění štábu armádního sboru a směr jeho přemísťování,
- postup při organisování spojení se štábem mechanisované divise,
- způsob organisace součinnostního spojení,
- způsob organisace polní pošty,
- údaje pro linkové spojení,
- údaje pro radiové spojení,
- způsob využití místních pojítek,
- úkoly spojovacího průzkumu,
- způsob vysílání správného času,
- lhůty k předkládání spojovacích hlášení.

Ve své informační zprávě, kterou náčelník spojení přednese náčelníkovi štábu, uvede:

- krátký závěr ze zhodnocení situace nepřítele (stav spojovacího systému na území nepřítele, jaký vliv může mít nepřítel na organisaci našeho spojení, co je nutno podniknout, aby bylo rušeno nepřátelské spojení),
- krátký závěr ze zhodnocení situace a stavu spojovacího systému na vlastním území (stav linkové, radiové a decimetrové sítě),
- krátký závěr ze zhodnocení situace spojovacích jednotek celé mechanisované divise (stav morálně politické a bojové připravenosti, početní a materiální stav),
- krátké závěry ze zhodnocení terénu a počasí (jaký vliv může mít terén a počasí na výstavbu linkového spojení, na radiové spojení, na činnost pohyblivých pojítek, nemožnost použití některého druhu pojítek a opatření k zajištění spojení),
- návrhy na zajištění spojení s podřízenými útvary (jak navrhuje náčelník spojení organisovat: linkové spojení, radiové spojení, spojení pohyblivými pojítky),
- návrhy na organisování součinnostního spojení: uvnitř MD, MD se sousedy, s ARS, s mechanisovanými divisemi sousedních armádních sborů,
- jak bude zajištěno dodávání varovných signálů hlásné služby a jejich příjem,
- návrhy na opatření k znemožnění nepřátelského spojovacího průzkumu,
- návrhy na umístění velitelských stanovišť,
- údaje o záloze spojovacích sil a prostředků pro případ náhlé změny situace a předpoklady o nutných doplňcích spojovacích sil a prostředků.

Náčelník štábu informuje při tom náčelníka spojení o tom, kdy vydá velitel rozhodnutí na mapě a zda se ho má náčelník spojení zúčastnit. Náčelník spojení se vydání rozhodnutí velitele na mapě zpravidla zúčastní.

Po vydání rozhodnutí velitele MD na mapě vydá náčelník štábu náčelníkovi spojení zpravidla tyto pokyny:

- místa a dobu rozmístění štábů (mechanisované divise, armádních sborů, sousedů a podřízených útvarů),
- do jaké doby a s kým má být spojení jednotlivými druhy pojiček zabezpečeno,
- požadavky kladené na spojení velitelské a součinnostní v jednotlivých údobích bojové činnosti,
- požadavky na spojení k zabezpečení protiletectvé obrany, protitankové obrany a protichemické ochrany,
- kde a na jakou dobu povoluje nebo zakazuje vysílání radiem a telefonní hovory,
- lhůty k doručování písemností od podřízených a nadřízenému.

Zároveň informuje náčelník štábu náčelníka spojení, kdy bude proveden průzkum pochodových os, vyčkávacího postavení, pochodových os na čáru zasazení, velitelský průzkum a organisace součinnosti a který ze spojovacích orgánů se té nebo oné činnosti zúčastní a co je k tomu třeba zařídit.

Po vydání pokynů náčelníka štábu provede náčelník spojení své rozhodnutí. Toto rozhodnutí zpravidla obsahuje:

- organisaci velitelského a součinnostního radiového spojení,
- organisaci spojení linkovými pojítky,
- organisaci spojení pohyblivými pojítky,
- určení spojovacích záloh,
- způsob odesílání bojových písemností,
- opatření k zabezpečení utajení provozu na technických pojítkách,
- způsob využití místních spojovacích sil a prostředků,
- opatření k ochraně, maskování a zajištění spojovacích zařízení,
- rozpočet doby potřebné k realizování spojení,
- opatření k materiálnímu zabezpečení spojovacích útvarů,
- organisaci polní pošty.

Své rozhodnutí upřesňuje a doplňuje pak náčelník spojení při průzkumu pochodových os, vyčkávacího postavení, pochodových os na čáru zasazení, čáry zasazení a při velitelském průzkumu a organisaci součinnosti. Své rozhodnutí provádí po obdobích bojové činnosti (přesun do vyčkávacího postavení a činnost ve vyčkávacím postavení, zasazení mechanisované divise do boje).

Po těchto údobích zpracuje se svými pomocníky spojovací plán, který je grafickým vyjádřením rozhodnutí náčelníka spojení, doloženým rozpočty sil a prostředků a přehledem opatření zabezpečujících jeho plnění.

Spojovací plán obsahuje:

- organisaci radiového spojení,
- organisaci spojení linkovými pojítky,
- organisaci spojení pohyblivými pojítky,
- rozvrh odesílání bojových písemností,
- organisaci spojení podle plánu protitankové a protiletectvé obrany,
- dokumenty zabezpečující utajení provozu a hovorů technickými pojítky,
- organisaci materiálně technického zabezpečení,
- organisaci spojovacího průzkumu a využití pojiček nepříteli,
- údaje o vojenské polní poště.

Podle uvedených dokumentů zpracuje náčelník spojení se svými pomocníky nařízení pro spojení, nařízení pro radiové spojení a výpisy pro podřízené náčelníky spojení po údobích bojové činnosti.

Spojovací plán schvaluje náčelník štábu.

3. Organizace spojení při přesunu mechanisované divise do vyčkávacího postavení

Přesun mechanisované divise do vyčkávacího postavení bude zpravidla proveden v pochodové sestavě armádního sboru podle plánu přeskupení vojsk, který zpracuje štáb armády.

Na základě výpisu z plánu přesunu armádního sboru zpracuje štáb mechanisované divise podle rozhodnutí velitele plán přesunu mechanisované divise ve formě rozkazu pro přesun, který bude doplněn tabulkou a grafikonem pochodu a nařízením pro regulaci pochodu. Přílohou tohoto plánu bude také nařízení pro spojení. Štáb mechanisované divise vydá podřízeným štábům z tohoto plánu potřebné výpisy.

V nařízení pro spojení pro přesun mechanisované divise z prostoru soustředění do prostoru vyčkávacího třeba pamatovat na zabezpečení velitelského i součinnostního spojení i pro případ nutnosti rozvinutí proudů, ať je pravděpodobnost střetnutí s nepřítelem jakákoliv.

Spojení za přesunu mechanisované divise se uskutečňuje:

- s bojovým zajištěním a průzkumem radiem a pohyblivými pojítky,
- k zabezpečení včasného vyhlášení nebezpečí leteckého náletu a nájezdu nepřátelských tanků radiem a pohyblivými pojítky,
- k odposlouchání zpráv leteckého průzkumu,
- s letectvem přes štáb armádního sboru,
- s dělostřelectvem pohyblivými pojítky a styčnými důstojníky,
- s pochodovými proudy radiem, pohyblivými pojítky a styčnými důstojníky,
- se štábem armádního sboru a se sousedy radiem, pohyblivými pojítky a po linkové síti armádního sboru,
- s týly radiem a pohyblivými pojítky,
- uvnitř štábu mechanisované divise osobním stykem a motocykly,
- mezi vozidly praporek.

Radiové spojení je organizováno tak, aby zabezpečilo spojení velitelské i součinnostní.

Radiový provoz se za přesunu mechanisované divise omezuje na poslech výstražných signálů hlásné služby, na poslech zpráv leteckého průzkumu, na vysílání signálů o projití regulačními čarami, na dosažení určitých prostorů a k včasnému vyhlášení nebezpečí leteckého náletu a nájezdu nepřátelských tanků.

Výjimečně může radiový provoz povolit vůbec anebo jen některým jednotkám na přesně vymezenou dobu náčelník štábu.

Podle situace mohou být organizovány tyto radiové sítě a směry:

- síť velitele mechanisované divise ke spojení velitele mechanisované divise s veliteli podřízených útvarů. Náčelník štábu tuto síť sleduje přijímačem a může do ní vstoupit svou radiovou stanicí. Tato síť nebude však v některých případech pro nedostatek radiových stanic zřizována a radiová stanice velitele mechanisované divise bude včleněna do sítě štábu mechanisované divise;
- síť štábu mechanisované divise ke spojení náčelníka štábu mechanisované divise s náčelníky štábů podřízených útvarů. Do této sítě vstupuje také radiová stanice regulačního a uvolňovacího oddílu, bojového zajištění a průzkumu a přijímač velitele mechanisované divise;
- radiový směr s druhým sledem štábu,
- záložní radiový směr.

Náčelník spojení dělostřelectva zřizuje rovněž síť velitele a náčelníka štábu dělostřelectva se zřetelem na potřeby protitankové obrany.

Velitel dělostřelectva udržuje zpravidla s velitelem mechanisované divise osobní styk.

Osobní radiová stanice velitele mechanisované divise se neustále pohybuje s velitelem mechanisované divise. Samostatný přijímač sleduje síť velitele armádního sboru.

Součinnostní spojení se štábem armádního sboru a se sousedy se uskutečňuje v síti štábu armádního sboru.

Součinnostní spojení s mechanisovanými divisemi sousedních armádních sborů udržuje se v součinnostní radiové síti mechanisovaných divisi armády.

K poslechu výstražných signálů hlásné služby, zpráv leteckého průzkumu a ke kontrole provozů sítí vyčleňují se samostatné přijímače.

Linkové spojení se během přesunu nerozvinuje. Je organizováno tak, že se velitelé spojovacích směrů se svými prostředky přesunují s obsluhovanými štáby, velitel spojovací osy se štábem mechanisované divise, a jsou připraveni v čas potřeby vedení rozvinout.

Linkové spojení se štábem armádního sboru bude organizováno péčí náčelníka spojení armádního sboru.

Pohyblivá pojítka jsou za přesunu mechanisované divise hlavním pojátkem a jejich činnost a ekonomické využití musí být zvlášť pečlivě naplánováno a zorganizováno, protože pohyblivá pojítka nesou hlavní tíhu spojení. Hlavní podací stanice se zřizuje u prvního sledu štábu mechanisované divise a musí zabezpečit spojení se všemi podrízenými útvary, s regulačním uvolňovacím oddílem, s druhým sledem štábu mechanisované divise, se štábem armádního sboru i se sousedy. Je-li vysíláno bojové zajištění a průzkum, musí pohyblivá pojítka zabezpečit i spojení s nimi.

Týlová podací stanice se zřizuje u druhého sledu štábu ke spojení se složkami týlu a v druhém sledu štábu.

V některých případech bývá zřízena i předsunutá podací stanice pro spojení s průzkumem, s předsunutými oddíly a s regulačním uvolňovacím oddílem.

Se štábem mechanisované divise se přesunují se svými dopravními prostředky také styční důstojníci podrízených útvarů, štábů armádních sborů a sousedů.

Signálních prostředků světelných je při přesunu mechanisované divise zakázáno používat.

Letecká signální stanice a záloha spojovacích sil a prostředků se přesunují se štábem mechanisované divise.

4. Organisace spojení mechanisované divise v prostoru denního odpočinku a ve vyčkávacím postavení

Jestliže přesun mechanisované divise z prostoru soustředění do vyčkávacího postavení nebude proveden během jedné noci, musí náčelník spojení pamatovat na zabezpečení spojení v prostoru denního odpočinku. Zpravidla nebude třeba kromě nejnutnějšího linkového spojení uvnitř štábu mechanisované divise rozvíjet linkovou síť. Více bude využíváno osobního styku.

Zvláštní pozornost je však třeba věnovat zabezpečení utajení jednak omezením radiového provozu jen na nejnezbytnější potřebu, jednak peč-

livým prováděním opatření proti pozorování ze vzduchu. Spojovací zařízení (zejména radiová auta) a vedení musí být dobře skryty a maskovány. Podací stanici je třeba vhodně umístit a cesty určené pro pohyb pohyblivých pojiček třeba přesně vytyčit a přísně dohlížet na to, aby nebylo užíváno jiných cest.

Při organisování spojení ve vyčkávacím postavení je třeba dbát rovněž zásad utajení jak při provozu technických pojiček, tak k zamezení pozorování ze vzduchu.

Radiové spojení je organisováno obdobně jako za přesunu a přezkušuje se podle plánu s přihlédnutím k plánu radiového zastírání náčelníka spojení armádního sboru. Normální radiový provoz je zásadně zakázán. Ve štábu mechanisované divise i ve štábech podřízených útvarů jsou vyčleněny samostatné přijímače pro poslech výstražných signálů hlásné služby a zpráv leteckého průzkumu. Kontrola radiového provozu je zesílena.

Linkové spojení se ve vyčkávacím postavení rozvíjí podle situace a potřeby v nezbytné míře prostředky divise od štábů podřízených jednotek ke štábu mechanisované divise a po případě i k druhému sledu štábu mechanisované divise. Linkové spojení se štábem armádního sboru a sousedy je zabezpečeno po směru náčelníka spojení armádního sboru ke štábu mechanisované divise.

Nezbytné linkové spojení zřídí i náčelník spojení dělostřelectva. S dělostřelectvem mechanisované divise, které je určeno účastnit se dělostřelecké přípravy a po případě podpory útoku, má velitel dělostřelectva mechanisované divise spojení přes velitele dělostřelectva armádního sboru.

Vnitřní linkové spojení v mechanisované divisi bude zřízeno jen k nejdůležitějším funkcionářům, které určí náčelník štábu, k podací stanici a k letecké signální stanici.

Spojovací uzel (přepojovač, hovornu, dálkopisnou stanici od armádního sboru) je třeba umístit poblíž operačního oddělení a náčelníka štábu a zapustit do země.

Spojení pohyblivými pojičky doplňuje linkové spojení. Podací stanice (hlavní u prvního sledu štábu a týlovou u druhého sledu) štábu je třeba umístit mimo prostor velitelského stanoviště, určit přesně skryté cesty pohybu a přesně je dodržovat, aby nedošlo k prozrazení místa velitelského stanoviště.

Podle rozvrhu odesílání písemností zabezpečují pohyblivá pojička spojení s podřízenými, s druhým sledem štábu, s leteckou signální stanicí, s nadřízenými a se sousedy.

Signální prostředky, zejména zvukové, zabezpečují včasné vyhlášení letecké výstrahy a jednotlivých druhů poplachu. Používat světelných signálů je opět zakázáno.

5. Organisace spojení při zasazení mechanisované divise do boje

Mechanisovaná divise v druhém sledu armádního sboru při útoku na obranu nepřítele vybudovanou v polních podmínkách a včas zaujatou je určena k narůstání tempa útoku a síly úderu z hloubky.

Může mít tyto úkoly:

- v těsné součinnosti s divisemi prvního sledu dopřelomit hlavní pásmo obrany nepřítele a pak z chodu ovládnout pásmo sborových záloh nepřítele,

— v součinnosti s předsunutými oddíly prvního sledu rozvíjet úspěch a ovládnout pásmo sborových záloh nepřítele z chodu.

Do boje je mechanisovaná divise zasazována z čáry zasazení. Při jejím stanovení je třeba vycházet především z hloubky nepřátelské obrany, z jejího ženijního vybudování, z organisace paleb a zátarasů, z obsazení jednotlivých postavení živou silou a palebnými prostředky a z možnosti divisi prvního sledu.

Čára zasazení bývá mezi postavením plukovních a divisních záloh nepřítele, někdy až za hlavním pásmem obrany.

Zasazení mechanisované divise do boje je jedním z nejdůležitějších okamžiků boje armádního sboru a na jeho zdárném provedení do značné míry závisí úspěch boje armádního sboru. Proto bude zasazení mechanisované divise podporováno a zabezpečováno nejen divisemi prvního sledu, ale i veškerým dělostřelectvem armádního sboru, armádní dělostřeleckou skupinou, protiletadlovými prostředky, veškerým letectvem podporujícím armádní sbor a ostatními druhy vojsk. Úspěšné zasazení je do velké míry závislé na pružném a nepřetržitém velení a spojení. K zabezpečení velení je důležité, aby se v tuto dobu nepřemísťovaly velitelské pozorovatelné a velitelská stanoviště armádního sboru a pěších divisi, což je třeba v přípravném období pečlivě naplánovat.

Velitel mechanisované divise je od zahájení útoku armádního sboru na pozorovatelné velitele armádního sboru a sleduje tam průběh boje. Mechanisovaná divise je ve vyčkávacím postavení v přísné pohotovosti, aby na rozkaz velitele vyrazila na čáru zasazení. Rozkaz vydává velitel signálem radiem a telefonem. Pak odjíždí na svou pozorovatelnou a upřesňuje otázky součinnosti podle dosavadního průběhu boje armádního sboru.

Na čáru zasazení postupuje mechanisovaná divise z vyčkávacího postavení po 2 až 3 osách. Sestava proudů je závislá na zámyslu velitele a na plánu boje a bude zpravidla učleněna do těchto sledů:

- průzkumné orgány,
- regulační uvolňovací oddíl,
- předsunuté oddíly,
- sledy hlavních sil,
- sledy tylů.

V době zasazení velí velitel mechanisované divisi ze své pozorovatelné.

V taktické hloubce vede mechanisovaná divise boj s taktickými zálohami a po částech je ničí, rozšiřuje úspěch, rychle proniká vpřed a snaží se ovládnout pásmo sborových záloh nepřítele z chodu a zabezpečit tím zasazení armádní rychlé skupiny.

V operační hloubce využívá úspěchu ARS a ve spolupráci s ní vede boj s operačními zálohami nepřítele, nepřetržitě pronásleduje ustupujícího nepřítele, desorganizuje jeho týly a systém velení a nedopustí, aby zaujal nová obranná postavení v hloubce. Ve spolupráci s armádní rychlou skupinou překonává obranná pásma v operační hloubce z chodu a provádí obklíčení. Má významnou úlohu při drobení a ničení obklíčeného nepřítele.

V průběhu boje postupuje velitel mechanisované divise se svou operační skupinou v bojové sestavě mechanisované divise a její boj řídí osobně a prostřednictvím svého štábu.

Organisace spojení mechanisované divise pro zasazení do boje je zvláště důležitá. Musí odpovídat zámyslu velitele, plánu boje a bojové

sestavě a zabezpečit spolehlivé nepřetržité velitelské i součinnostní spojení:

- za přesunu mechanisované divise na čáru zasazení,
- v době zasazení mechanisované divise do boje,
- v průběhu boje na celou hloubku.

Spojení se uskutečňuje:

- s průzkumem radiem,
- s regulačním uvolňovacím oddílem radiem a pohyblivými pojítky,
- s předsunutými oddíly radiem a pohyblivými pojítky,
- s veliteli a štáby podřízených útvarů radiem, pohyblivými pojítky a styčnými důstojníky,
- s dělostřelectvem radiem, pohyblivými pojítky, styčnými důstojníky a signály,
- s bojovým letectvem, radiem a signály,
- se štábem armádního sboru a sousedy radiem, po linkovém směru AS, pohyblivými pojítky a styčnými důstojníky,
- uvnitř štábu mechanisované divise osobním stykem, pohyblivými pojítky a styčnými důstojníky,
- s druhým sledem štábu mechanisované divise, radiem a pohyblivými pojítky.

Zvláštní význam má součinnostní spojení.

S dělostřelectvem se spojení uskutečňuje všemi druhy pojítek. Do bojových vozidel se předsunují dělostřelečtí pozorovatelé, kteří hlásí na vlně dělostřelectva, kromě toho dělostřelectvo sleduje síť mechanisované divise.

S letectvem se spojení uskutečňuje přes leteckého návodčího, který je ve styku s velitelem mechanisované divise od zahájení útoku armádního sboru. Kromě toho se vyčlení přijímač k sledování zpráv průzkumného letectva.

K zabezpečení spojení součinnosti mezi pozemními jednotkami organizuje součinnostní síť náčelník spojení armádního sboru.

Spojení s mechanisovanými divisemi sousedních armádních sborů se uskutečňuje v součinnostní radiové síti mechanisovaných divisí armády, kde se též může uskutečnit spojení s armádní rychlou skupinou. Kromě toho má mechanisovaná divise součinnostní spojení s armádní rychlou skupinou v její součinnostní radiové síti, kam vstupují všechny vyšší jednotky, v jejichž pásmu armádní rychlá skupina působí.

Vzhledem k důležitosti materiálního zabezpečení je třeba vyčlenit i část radiových pojítek pro spojení v týlu mechanisované divise, který se dělí na dva sledy.

Organisace spojení pro přesun mechanisované divise na čáru zasazení musí odpovídat požadavku spojení pro rozvinutí proudů.

Radiové spojení je hlavní druh spojení. Při přesunu mechanisované divise na čáru zasazení se ho používá jen ke spojení signály, při zasazení mechanisované divise do boje a v průběhu boje se ho používá neomezeně.

Podle situace mohou být organizovány tyto radiové sítě a směry:

- síť velitele mechanisované divise pro spojení velitele mechanisované divise s veliteli podřízených útvarů a záloh. Tuto síť sleduje radiová stanice náčelníka štábu samostatným přijímačem a může do ní vstupovat.

Do této sítě se včlení také radiové stanice PO, není-li organizována pro spojení s PO samostatná radiová síť,

- síť štábu mechanisované divise pro spojení se štáby podřízených útvarů RUO. Tuto síť sleduje radiová stanice velitele samostatným přijímačem. Není-li zřizována síť týlu, vstupuje do této sítě i radiová stanice náčelníka týlu. V některých případech vstupuje do této sítě i radiová stanice předsunuté podací stanice,
- síť týlu mechanisované divise pro spojení náčelníka štábu mechanisované divise s náčelníkem týlu mechanisované divise s prvním a druhým sledem týlu. Tato síť může být při nedostatku radiových stanic nahrazena také směrem k druhému sledu štábu týlu,
- záložní radiový směr.

Spojení s nadřízeným štábem bývá uskutečněno na zvláštním radiovém směru a v sítích štábu armádního sboru. V těchto sítích se uskutečňuje také spojení s pěšími divisemi.

Spojení s letectvem je zabezpečeno radiovou stanicí leteckého návodčího a přes štáb armádního sboru. Spojení s dělostřelectvem se uskutečňuje v sítích dělostřelectva.

Pro poslech průzkumného letectva a hlásné služby se určí samostatné přijímače.

Radiové spojení bude v průběhu boje často jediným druhem spojení. Je proto třeba, aby náčelník spojení v těsné součinnosti s náčelníkem štábu mechanisované divise včas radiové spojení doplňoval a podle potřeb reorganisoval. K tomu je třeba vytvořit dostatečnou zálohu radiových prostředků.

Linkové spojení při přesunu mechanisované divise na čáru zasazení je organizováno tak, že se velitelé spojovacích směrů se svými prostředky přesunují s obsluhovanými štáby, velitel spojovací osy se štábem mechanisované divise a jsou připraveni vedení rozvinout. Bude-li třeba, aby se první sledy mechanisované divise při zasazování do boje rozvinuly, musí náčelník spojení včas vybudovat spojovací osu mechanisované divise a na velitelskou pozorovatelnou mechanisované divise připojit směry k rozvinutým sledům. Stejným způsobem bude třeba zabezpečit linkové spojení i v tom případě, že sledy mechanisované divise budou nuceny sesednout. V těchto případech bude třeba zabezpečit linkové spojení i s odřadem vozidel.

Vnitřní spojení ve štábu mechanisované divise bude podle potřeby zřízeno pro nejdůležitější funkcionáře.

Náčelník štábu mechanisované divise musí při vydávání rozkazu k rozvíjení linkového spojení vždy dobře uvážit situaci, aby výstavba vedení byla účelná a aby linkové spojení rozvíjel tehdy, když je bude skutečně potřebovat. Kdyby náčelník štábu mechanisované divise předčasně rozvíjel linkové spojení, mohl by se pak vzhledem k poměrně zdlouhavosti svinování vedení v srovnání s tempem boje mechanisované divise o toto pojítko připravit právě v době, kdy by je skutečně potřeboval.

Linkové spojení se štábem armádního sboru zabezpečuje náčelník spojení armádního sboru.

Spojení pohyblivými pojítky je zvláště důležité a bude se ho používat po celou dobu boje mechanisované divise, zejména za přesunu mechanisované divise na čáru zasazení. Jeho činnost a ekonomické využití musí být zvláště pečlivě naplánováno a zorganizováno.

Hlavní podací stanice se zřizuje u prvního sledu štábu mechanisované divise a musí zabezpečit spojení s velitelem mechanisované divise, s druhým sledem štábu mechanisované divise, s podřízenými

mi útvary, s regulačním uvolňovacím oddílem, s druhým sledem štábu, se štábem armádního sboru a se sousedy.

Týlová podací stanice se zřizuje u druhého sledu štábu ke spojení se složkami týlu a uvnitř druhého sledu štábu.

Předsunutá podací stanice bývá zřízena v prostoru pozorovatelný velitele mechanisované divise a slouží pak hlavně ke spojení s PO, průzkumem a regulačními uvolňovacími oddíly a štábem mechanisované divise. Je-li předsunutá podací stanice vysunuta více dopředu, může být vybavena radiovou stanicí, která pak vstupuje do sítě štábu mechanisované divise.

Spojení styčnými důstojníky je uskutečňováno jednak z velitelského stanoviště, jednak z velitelské pozorovatelný. Podle bojové situace a svého určení budou styční důstojníci používat motocyklů, aut, obrněných aut a tanků a budou vybaveni radiovými stanicemi.

Signálních prostředků bude používáno zejména ke spojení součinnostnímu. K vytyčení dosažených čar, k přenesení a přerušení dělostřelecké palby a k udávání cílů. K navádění bitevního letectva na cíle se kromě radiové stanice leteckého návodčího používá raket a svítilného střeliva. Dále se pro spojení s letectvem užívá signálních a vytyčovacích terčů, poznávacích znamení a signálů a výrazného označení vlastních vozidel.

Závěr

V průběhu boje mechanisované divise bude třeba těsné spolupráce náčelníka štábu mechanisované divise s náčelníkem spojení. Náčelník štábu mechanisované divise musí informovat náčelníka spojení o zámyslech velitele, o situacích, které předvídá, a klást mu konkrétní požadavky na spojení, aby náčelník spojení mohl včas upravit a doplnit organizaci spojení tak, aby spojení bylo nepřetržité. Náčelník spojení musí mít neustále dostatečnou zálohu spojovacích sil a prostředků, musí mít možnost podle vývoje situace vyvést některý útvar anebo i jeho část na samostatný radiový směr. Radio je hlavním a v průběhu boje bude často jediným pojítkem.

Zdvojení radiového spojení zabezpečí v celém průběhu boje soustavu spojení pohyblivými pojítky.

Do průlomu vytvořeného armádními sbory prvního sledu je zasazována armádní rychlá skupina, která pak v součinnosti s mechanisovanými divisemi armádních sborů prvního sledu rozvíjí dosažený úspěch, rychle proniká do operační hloubky nepřítele a zabezpečuje přerůstání taktického úspěchu v úspěch operační. K zabezpečení součinnostního spojení vytvářejí nadřízení náčelníci spojení součinnostní sítě, do nichž vstupují kromě armádní rychlé skupiny, mechanisované divise a po případě výsadkové jednotky.

Zejména v operační hloubce má velký význam součinnostní spojení s letectvem.

Náčelník spojení toho velitele, který řídí obkličování hlavního uskupení nepřítele v operační hloubce, organizuje pak součinnostní sítě na setkání operační a taktické.

Náčelník spojení mechanisované divise musí po celou dobu boje mechanisované divise pružně a včas přizpůsobovat spojovací soustavu a využíváním pojítek všech druhů zabezpečit nepřetržité velení, provádět

neustálou kontrolu činnosti spojovacích sil a prostředků, spojovací průzkum a materiálně technická opatření.

Práce náčelníka spojení nesmí být šablonovitá, nýbrž musí vyvěrat ze snahy co nejlépe a co nejúčelněji řešit spojení za dané konkrétní situace s přihlédnutím k pravděpodobnému vývoji boje.

Prameny: Polní řád čs. branné moci (1951),

Bojový řád tankového a mechanisovaného vojska, díl III. (1952),

Nastaveníje po službě svjazi KA (vydání 1944),

Bojová činnost mechanisované divise (návrh připravované pomůcky)

